

Doplňková cvičení k 8. lekci

1. Označte, které z následujících tvarů mohou být genitivu singuláru nebo plurálu (nezapomeňte na možné délky):

acus, imperium, navi, humanitas, innumerabilium, numerum, cladis, dolori, senis, amicis, cursus, discipuli, adversis, pugnarum, plerumque, tribuis, manuum, industrium, currentium, civis, eques, hosti, cornu, spei, turbanti, imprimis, fanis, pauperum, nimium, prudentis, domuum, gaudente, regum, patriae

2. Určete, kdy má zájmeno platnost substantivní a kdy adjektivní:

1. Quem vides?
2. Qua re delectabuntur?
3. Quem virum vides?
4. Quam arcem milites expugnare non poterant?
5. Quis homo bonus appellari potest?
6. Quid summum bonum appellari potest?
7. Cui rei intereratis?
8. Quam rem emeretis, si pecuniam haberetis?
9. Quod scelus committebat?
10. Cuius semper memores erunt?
11. Quid malum accidere potest?

3. Najděte požadované pády a rozlište deklinace:

akuzativu singuláru:

partum, portum, parietum, portam, partium, porticum, patrum

ablativum singuláru:

re, consule, scribe, flamma, simili, arce, gradu, cede, legi, laude, move, probo, duplici, auro, turri, spe, claude, clade

genitivum plurálu:

antiquum, graduum, colorum, socerum, specierum, mulierum, oratorum, vitium aurium, vitreum

genitivum singuláru:

legatus, cursus, humus, vulnus, cornus, genus, poenis, curris, pulvis, veteris, viris, fontis, paucis, materiei, clipei, avi, aequi, mori, muni, finitimi, emi, pari, celebri

4. Nahrad'te participium vztažnou větou nebo naopak:

1. Consules coniuratis pacem petentibus ignoscebant.
2. Imperator militibus urbem nostram defendentibus auxilium mittet.
3. Legati de gentibus, quae homines dis immolabant, narrabant.
4. Ibi voces hominum illum sermonem audientium audire poterat.
5. Bene laborantibus praemia magna tribuuntur.
6. Nostri hostes, qui in muro stabant, sagittis necabant.

7. Libri illius scriptoris eos, qui legunt, valde delectant.

5. Přeložte

1. Říkají, že je město krásné.
2. Říkají, že město je obléháno.
3. Říkají, že město je obléháno nepřáteli.
4. Vypravovali, že město je pokládáno za krásné.
5. Vypravovali, že město je básníky pokládáno za krásné.
6. Radovali jsme se, že se dobře učí.
7. Radovali jsme se, že jsi zdravý.
8. Radovali jsme se, že se staví mnoho domů.
9. Radovali jsme se, že matky povzbuzují svoje děti.
10. Chápu, že mi nemůžete pomoci.
11. Chápu, že nemůžeme pomoci všem lidem.
12. Bylo známo, že naše město nemůže být dobyto.
13. Přítel říká, že nemůže přijít.
14. Přítel říkal, že jejich koně nejsou rychlí.
15. Poslové oznámí, že on (Caesar) přichází do města.
16. Poslové oznamují, že nemohou čekat na dopis senátorů (*expecto, are* + ak. „čekat na“).
17. Lidé naříkají, že nemohou být zároveň na dvou místech. (bez *in*, jen prostý abl.).
18. Vojáci tvrdili, že není možné porazit dva tisíce nepřátel.

6. Slova v závorkách dejte do správného tvaru a věty přeložte

1. (*omnes incolae urbis nostrae*) _____ in forum currere videbamus.
2. Notum est (*tu*) _____ bene cantare.
3. Magister noster ab omnibus (*homo severus*) _____ putabatur.
4. Apparet (je zjevné) nos omnibus miseris adesse non (*possum*) _____ .
5. Omnes dicebant multos pueros a parentibus suis male (*educo*) _____ .
6. Consules putabant se (*hostis bellicosus*) _____ superare non posse.
7. Non ignoramus (*vos*) _____ ab hominibus potentibus male (*premo*) _____ .
8. Legati nuntiabant castra a (*militēs Romanorum*) _____ (*munio*) _____ .
9. Nesciebant (*is*) _____ (*hostis perfidus*) _____ esse.

7. Dejte do závislosti na uvedených výrazech

1. Filius eorum summum imperium potestatemque habet.
Audiebam
2. Leges utiles et iustas habere cupimus.
Boni cives dicunt
3. Omnia scire non possumus.
Non ignoramus
4. Multae naves Caesaris ad insulam appropinquant.
Custodes videbant
5. Numquam vincor.
Homo superbus putat
6. Is numquam sero venit.
Magister dicit

7. Vita pauperum felix esse potest.
Sapientes nobis persuadent
8. Illud oppidum servari non potest.
Omnes sciebant
9. Iste homo sceleratus a multis imperitis bonus et probus habetur.
Apparet
10. Unus homo infirmus a duobus validis verberatur.
Turpe est
11. Hominibus multos labores patientibus adesse aequum est.
Parentes nobis dicebant
12. Mille quingentae feminae in ludis adsunt et lusores¹ hortantur.
Audiunt
13. Decem milia hominum de iniuriis magistratuum querentium senatoribus epistulam mittunt.
Legebamus

8. Přeložte²

1. Lacrimae dolorque prohibent loqui.
2. Druides, Gallorum sacerdotes, de mundi ac terrarum magnitudine, de rerum natura, de deorum immortalium vi ac potestate disputabant et saepe res futuras praevidebant.
3. „Parce, puer, stimulis et fortiter utere loris“ sic monebat Phaethonta deus solis.
4. Die certa consules in planitie duplicem aciem instruebant et rem feliciter gerebant
5. Marcellus cum parva equitum manu dimicat et Gallorum regem, Viridomarum nomine, manu sua occidit.
6. Ante victoris curram captivi maesti genua flectebant et, supplices, manus tendebant.
7. Hostes, sive consulis adventus metu sive commeatus inopia, arma deserentes nocte fugiebant.
8. Dulce et decorum est pro patria mori.
9. Stultum consilium non modo effectu caret, sed ad perniciem quoque mortales devocat.
10. Motus iuvenum artibus utilis est, senum necessarius.

¹ lusor, oris, m. „hráč“

² Převzato z: Psík, R. *Latinská morfologie*. Ostrava : Ostravská univerzita v Ostravě, Filozofická fakulta, 2007. ISBN 978-80-7368-403-7. s. 55.